

Naša anketa

V polovici roku 2014 sme sa v ankete opýtali, či má vaša obec na svojej webovej stránke dostatočne, zrozumiteľne a hlavne objektívne spracované vlastné dejiny, osobitne obdobie 2. sv. vojny, SNP a vôbec protifašistického odboja? S čím teda privítame budúročné 75. výročie víťazstva nad nemeckým fašizmom?

Jozef Petráš, predseda OblV SZPB, Martin:

– Mestá a obce Turca venujú dostatočnú pozornosť dejinám 2. sv. vojny s akcentom na protifašistický odboj, oslobodenie a SNP na svojich webových stránkach. Máme snahu jubilejné oslavy 75. výročia oslobodenia realizovať ako regionálne oslavy oslobodenia Turca. Podstatou je koncentrovať prostriedky na jedno miesto v Turci, s cieľom zvýšiť jeho atraktivnosť a vyjadriť tak vďaka a úctu osloboditeľom jednotným postojom, čo najväčšieho počtu ľudí s akcentom na mladú generáciu.

Karol Glamoš, predseda ZO SZPB, Trenčianske Teplice:

– Myslím si, že jednou z najvyšších priorit práce SZPB je snaha zabrániť ďalšiemu vzostupu strany Mariana Kotlebu. Predpokladám, že naše mestá a obce, majú určitou formou (brožúrky, videá, výstavné panely a pod.) spracované vlastné dejiny protifašistického odboja. Volebné výsledky ale ukazujú, že mladí ľudia nie sú dostatočne zžití s tým, čo už v minulosti fašizmus napáchal, ani s hroziacimi súvislosťami v prípade ďalšieho zvyšovania vplyvu fašistických ideológií. Prísľuby Kotlebovej strany „hravo“ vyriešiť problémy v spoločnosti, uvádzané na internete, „vymakaní“ mladí svalovci v zelených tričkách, rebélia – toto všetko imponuje mladým. Víťazstvom by bolo zintenzívnenie utvárania povedomia mladých o negatívnych stránkach fašizmu a následné oslabenie podpory fašistickej strany.

Zuzana Pavlíková, predsedníčka ZO SZPB, Zvolenská Slatina: – Dejiny našej obce máme spracované v rukopise monografie, ktorá mala byť vydaná v roku 1983. Žiaľ, nepodarilo sa nám ju vydať z rôznych dôvodov. Nie je zverejnená ani na webe, lebo je pomerne rozsiahla. Obdobie 2. sv. vojny a SNP podrobne spracoval prof. Ján Svetlík, náš rodák, priamy účastník odboja a bývalý člen ÚR SZPB.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Nacistov budú mazať

Známy video kanál Youtube sa rozhodol pre novú politiku. V rámci boja proti nenávisti zakáže a budú zmazávať všetky videá týkajúce sa propagácie nacistickej ideológie, či videá, ktoré popierajú holokaust.

Medzi videami, ktoré zo servera vymažú, sú aj tie, ktoré sa týkajú rôznych útokov, akým bol napríklad aj masaker na základnej škole Sandy Hook v Spojených štátoch. Podľa odhadov sa očakáva zánik tisícov osobných kanálov.

Nová politika nepotešila najmä učiteľov. Tí tvrdia, že videá, týkajúce sa nacistického režimu a jeho zverstiev, používali ako materiál na hodinách dejepisu, prostredníctvom ktorého deťom vysvetľovali, prečo bol nacizmus taký zlý a aké zločiny nacisti páchali. Príklad z Youtube budú nasledovať údajne aj ďalší. Medzi inými aj portál denníka The New York Times, ktorý odhalil, že mechanizmus, ponúkajúci články podobného obsahu, ulahčil pedofilom hľadať videá, v ktorých sa vyskytujú maloletí.

A. Mikundová, zdroj: technologyreview.com

„Fašizmus sa nemení. Akým bol, takým aj zostal!“

Veniec kladú naši vojnoví hrdinovia – víťazi nad nacizmom!

Aj toto zaznelo presne v Deň genocídy Slovanov (22. júna) v areáli vypálenej a jedinej neobnovenej obce Kalište (centrum Partizánskej republiky počas SNP) počas pietneho aktu a 14-teho Stretnutia generácií. Každoročné tunajšie podujatie je spomienkou na nacistický prepad, ktorým Nemci zlikvidovali 46 ľudí a vypálili 42 domov aj s hospodárskymi budovami.

Zdá sa, že okrem Bojovníka si žiadne iné médium nešírilo slová hlavného organizátora Jána Paceka, že v tento deň nám v Kališti opäť narástol historikmi preverený a oficiálne potvrdený počet nacistami vypálených obcí. Do zoznamu totiž pribudla Kremnica a Kunerád, čím

ho rozšírili na 109. V tunajšom Sade života sa tak zjavili dva nové stromčeky s názvami týchto dvoch vypálených obcí.

Prezidentka SR Zuzana Čaputová uviedla, že život v Kališti udržujeme aj svojimi spomienkami: „Kým si bude-

(Pokračovanie na str. 4)

OSN podporuje ideu priznania... ...víťazstva nad nacizmom za celosvetové dedičstvo

Generálny tajomník OSN Antoniu Guterres podporil návrh Ruska priznať víťazstvo nad nacizmom za celosvetové dedičstvo ľudstva, oznámil predseda výboru Rady federácií pre medzinárodné otázky Konstantin Kosačov.

Predsedníčka rady federácií Valentína Matvijenkova už predtým avizovala, že Rusko príde s takýmto návrhom.

V prejave V. Putina počas Dňa víťazstva zaznelo, že v niekoľkých štátoch vedome skresľujú udalosti Veľkej vlasteneckej vojny a medzi idoly vynášajú tých, ktorí zabudli na česť a vedome slúžili nacizmu. Podtrhol, že je to neprípustné a „hrdinstvo, ktoré veteráni spolu dosiahli, sa nedá rozdeliť“. Víťazstvo nad nacizmom preto zostane spoločné pre všetkých.

– r –

Začína sa éra počítačového terorizmu

A že to bude čoskoro, to ako prvý uviedol zástupca tajomníka Bezpečnostnej rady RF Jurij Kokov. Pričom rozmach počítačového terorizmu môže mať parametre zbraní hromadného ničenia.

Prudký rozvoj informačno-komunikačných technológií dnes napomáha aj útokom hackerských teroristov či iným kybernetickým zločincom. „Internet sa začal aktívnejšie využívať aj na organizáciu neporiadkov a pogromov,“ podtrhol Kokov.

Nedávno sa k téme vyjadril aj riaditeľ ruskej FSB Alexander Bortnikov keď povedal, že v ostatnom čase badať ako sa zosilňujú kybernetické jednotky nezákonných formácií. Vraj „narastá ich aktivita i technická vybavenosť“.

– r –

Nedobrá, ale správa roka

Dňa 18. 6. 2019 ruská štátna Duma podporila prezidenta V. Putina a schválila jeho návrh zákona o pozastavení účinnosti Zmluvy o raketách krátkého a stredného dosahu.

Dôvodom sa stalo vystúpenie z tejto dohody Spojenými štátmi. Vyjadrenie ruských poslancov na to znie, že nemali iné východisko, len dať USA zrkadlovú odpoveď.

– r –

Na zamyslenie: Kto by si pred 20 rokmi pomyslel, že Čína bude ochraňovať voľný obchod a USA nanucovať protekcionizmus?

Bulharský prezident Rumen Radev na XXIII. ekonomickom fóre v Petrohrade

Putinov „mníchovský prejav“ 2

Ústredným podujatím XXIII. Petrohradského medzinárodného ekonomického fóra bolo zasadnutie, ktorého sa zúčastnili prezident RF V. Putin, predseda ČLR Si Tin-pching, generálny tajomník OSN António Guterres, bulharský prezident Rumen Radev, arménsky a slovenský premiér Nikol Pašinjan a Peter Pellegrini.

V tomto prejave sa ruský prezident zamerával najmä na ekonomické otázky. Svetový obchod sa stáva otvoreným bojiskom o zdroje a vplyv, jadrovými hlavicami v tejto vojne sú sankcie a kauza Hua-

wei dokonca naznačuje, že v ekonomickej sfére možno čoskoro vypukne „prvá technologická svetová vojna“.

Putin tiež uviedol, že Rusko už nebude akceptovať porušovanie medzinárodného práva

Američanmi a systémy ich svetovej nadvlády, čo americkí a britskí komentátori s prskaním označovali ako aroganciu.

Podľa pravda.ru, 7. 6. 2019 a HSP, 10. 6. 2019

Slováci vidia nebezpečenstvo skôr v USA než v Rusku, ...ale pritom chcú aby nás chránilo NATO

S týmto marketingovým, avšak úplne hlúpučkým a nelogickým zdôvodnením sa vytasilo rokovanie súkromnej militaristickej mimovládnej organizácie Globsec, ktorá každoročne dostáva z ministerstva zahraničia obrovské peniaze.

Výsledky jej „geopolitického výskumu“ sú zmätané. V prieskume boli kladené rôzne protichodné otázky, na ktoré potom prišli aj protichodné odpovede. Na otázku, či by respondenti chceli byť súčasťou západu či východu, vo všetkých krajinách sa všetci prihlásili k západu, okrem Bulharska a Slovenska – k západu chce patriť 23 %

obyvateľov Slovenska, kým k východu iba 10 %. Otázkou však je, príslušnosť k čomu cítia zvyšných 67 % obyvateľov – na to prieskum nedal odpoveď a je možné sa preto iba domnievať, že mnohí z týchto by sa mohli hlásiť k odpovedi: „my sme doma práve tu v strede, medzi východom a západom, nie sme ani Rusko, ani Amerika, ani Brusel“.

Zvláštna bola aj otázka, či hodnoty mojej krajiny sú v súlade s hodnotami EÚ (62 %), Ruska (35 %) a USA (23 %). Ale čo je tými hodnotami myslené? Ak by sme mali odpovede na túto otázku brať vážne, potom ani nie štvrtina obyvateľov berie krajinu nášho najväčšieho vojenského partnera za krajinu, ktorá sa riadi rovnakými hodnotami. Inými slovami, má nás chrániť krajina, ktorú považujeme hodnotovo za úplne cudziu.

Podľa HSP z 12. 6. 2019

Čína o vojenskej prevahe Ruska nad USA

Kým Rusko dnes predvádza hyperzvukové rakety „Avantgard“ a „Cirkon“, USA sľubujú predviesť prvé vzorky podobných rakiet až o štyri roky.

Vyplýva z toho, že „Moskva utiekla v týchto pretekoch ďaleko vpred a ruské technológie v oblasti hypervukovej výzbroje sa ukázali byť omnoho progresívnejšie, ako novinky USA,“ píše čínsky list Sohu.

Autori článku poznamenávajú,

že Moskva postavila Washington do „mimoriadne nevýhodnej situácie, pretože jej úspechy v oblasti hypervukovej výzbroje nútia svet spochybňovať prevahu Američanov vo vojenskej oblasti“.

„Súčasný stav USA pri konstruovaní hyperzvukových zbra-

ní sa dá opísať ako „preteky korytnačky a zajaca“. USA mali spočiatku prevahu, lenže už ich predbehla Čína i Rusko. USA si to jasne uvedomujú, preto urýchľujú vývoj a snažia sa dobehnúť svojich konkurentov,“ píše Sohu.

Prevahu Ruska nad USA pri tejto výzbroji pred časom priznali aj diskusie v Nemecku.

- r -

Je to naozaj zmena politiky voči Ríši?

S rastúcou suverenitou bloku Rusko-Čína narastá aj trúfalosť ďalších krajín. Už dnes sme svedkami nevidane suverénnych postojov zo strany Turecka, Iránu, či dokonca samotných častí jadra ríše z Európskej únie.

V tomto kontexte treba vnímať snahy Američanov vybudovať svoje základne vo východnej Európe, ako pokus uchovať si svoje panstvo nad Európou a za každú cenu zabrániť jej opätov-

nému vzniku, ako samostatného mocenského pólu.

V tomto kontexte treba vnímať aj pripravovanú zmluvu o odovzdaní slovenských vojenských letísk a suverenity vo-

jenského pôsobenia na Slovensku zaoceánskeho predátorovi za to, že si za vlastné prostriedky tieto letiská upraví pre svoje potreby. Zmluva bola načas zmrazená, pretože sa blížila voľba a občania by v nich podpísali túto zmluvu judášom náležite zráтали.

HSP, 10. 6. 2019 (výňatok)

Kedmi vystríha Západ...

Jakov Kedmi zdôraznil, že v prípade vojenského útoku na Rusko čaká krajiny, ktoré vyjdú Američanom v ústrety a poskytnú im na tento útok svoje územie, veľmi smutný osud. Spoločne s USA si vraj

zlisnú taký úder, o akom sa im ani len ne-snívalo.

„Všetky krajiny, ktoré Američanom poskytnú svoje územie na útok proti Rusku riskujú, že budú zotreté zo zemského povrchu,“ uviedol otvorene izraelský bezpečnostný analytik Jakov Kedmi.

- r -

Kto si myslí, že Guaidó je prezident?

„Je to sympatický človek, mám voči nemu normálny, absolútne neutrálny vzťah. Ak však zavedieme do praxe takýto spôsob nástupu k moci – človek sa postaví na námestie, dvihne oči k nebesám a pred Pánom Bohom sa vyhlási za hlavu štátu – bude to normálne? Nie, takto by vznikol chaos na celom svete,“ povedal V. Putin.

„Podme si týmto spôsobom štátoch, vo Veľkej Británii voliť prezidenta v Spojených budeme takto voliť premié-

ra, aj vo Francúzsku si takto zvolíme prezidenta. Čo z toho vznikne,“ rozhorčil sa ruský líder. „Preto sa chcem opýtať tých, ktorí to podporujú. Nezbláznili ste sa? Chápete k čomu to dôjde?“

Vladimír Putin, jún 2019

Čo píšú iní

Noví prepisovači dejín

Vylodenie v Normandii prišlo v čase, keď o 2. sv. vojne bolo dávno rozhodnuté. V čase, keď Červená armáda definitívne prebrala iniciatívu do svojich rúk a reálne hrozilo, že bude schopná ukončiť najväčšie vojnové besnenie sama.

Oproti operácii Dňa D treba prirovnať iný významný medzník 2. sv. vojny. Istý šialený pisárík z mainstreamu napísal takú obľudnosť, že za veľké obete v Stalingradskej bitke môže nekompatibilita a nespôsobilosť sovietskych vojvodcov viesť operácie.

Davda.sk, 15. 6. 2019 (výňatok)

Nálet amerického letectva pred 75 rokmi

Od prvého bombardovania Bratislavy americkým vojnovým letectvom, ktoré si vyžiadalo veľké materiálne škody a nemalé obete na ľudských životoch, uplynulo 75 rokov.

V bratislavských nemocniciach po nálete 16. júna 1944 ošetrili 585 osôb a 717 ich bolo nezvestných, uvádza zástupca riaditeľa VHÚ Peter Šumichrast.

Údaje o obetiach sa rôznia. Rôzne zdroje stanovili množstvo zabitých na 300 osôb, ale podľa Civilnej protiletectkej obrany vojnovej SR počet obetí dokonca presiahol číslo 770.

Podľa Šumichrastových slov bombardovací nálet amerického letectva nebol náhodný, pretože bratislavská rafinéria sa podieľala približne 1,3 percentným podielom na produkcii nemeckej ríše a podľa americkej rozvedky sa zaradovávala medzi desiatku najväčších producentov ropných produktov v strednej Európe.

HSP, 16. 6. 2019 (výňatok)

Vojna proti Slovanom

Druhá svetová vojna sa neskončila. Presnejšie, konflikt anglosaskej a slovanskej civilizácie pokračuje vo vojne hybridnej. Jej súčasťou je aj bitka o Slovanov, ich oslabenie cez integráciu do euroatlantického priestoru, čiže pod mocenský a hodnotový vplyv dohasínajúcej 5. anglosaskej epochy.

S fašistami nebojovali len komunisti, hlavnú obeť priniesli bežní Rusi a Slovania. Proti komu bránili vlast? Proti jednému z pilierov anglosaskej nadvlády. Nemci, tak ako Angličania, chceli svoj „lebensraum“. Na parazitovanie na cudzích nerastných zdrojoch potrebovali ideológiu a vojnu. Preto sa z nej stal svetový konflikt a hlavný úder bol proti Slovanom.

Anglosasom sa po roku 1990 podarilo oddeliť od Ruska ostatné slovanské národy: Poľsko, Česko, Slovensko, Bulharsko, Chorvátsko, Slovinsko, Litvu... Aktuálne sa pracuje na Čiernej Hore a Srbsku, v hľadáčkiku je aj Bielorusko, najviac však proti Rusku štví Ukrajinu. Sankcie a zoznamy ľudí od Putina majú držať na dištanc aj slovanských štátnikov a firmy. Výsledok? Väčšina slovanských juhovýchodných štátov sa za misu šošovice pridala na druhú stranu novej železno-materialistickej, anglosaskej opony, najmä členstvom v NATO. Povinné mainstreamové mantry v našom pevnom euroatlantickom ukotvení sú súčasťou tejto janičiarskej stratégie na oslabenie vplyvu Slovanov.

Nemecký filozof Hegel dal na civilizačný vrchol ľudstva Germánov, podobne aj nacisti. Ľudovít Štúr videl pokračovanie vývoja aj po Germánoch (Anglosasoch) v slovanskej civilizácii.

Tak ako jadrom anglosaskej civilizácie sú USA (Američania), jadrom slovanskej civilizácie je Rusko (Rusi). Preto nás aj dnes mainstreamová propaganda straší vonkajším nepriateľom – Ruskom, ktoré má údajne viesť proti Západu akúsi hybridnú vojnu, s cieľom rozvrátiť ho. Lenže má to háčik. Slovania v porovnaní s Anglosasmi ťahajú za krátky konček v počte vojen, invázií či agresí vo svete.

Extraplus.sk, 6. 6. 2019 (výňatok)

Nepozvať na oslavy vylodenia Rusko, je cynizmus

Pripomenúť si 75. výročie vylodenia spojeneckých vojsk v Normandii bez prítomnosti Ruska, bolo hanebné. Medzi pozvanými politikmi bola kancelárka Merkelová ako zástupkyňa Nemecka voči ktorému spojenci bojovali a pozvánku nedostal prezident Putin, ako zástupca veľmoci, ktorá priniesla obrovské obete.

Akú mieru cynizmu a pohrdania životmi treba v sebe mať, ak toto usporiadatelia v nenávisti dokázali urobiť? Toto nemá nič s politikou, je to nechutný ľudský cynizmus politikov, ktorí majú za úlohu prezentovať Rusko ako nepriateľa za každých okolností a nedokážu si uctiť milióny životov padlých ruských vojakov. Milióny ruských vojakov si zaslúžia úctu bez ohľadu na to, čo si myslia o Putinovi dnešní západní politici. To, že

(Pokračovanie na str. 4)

Neprehliadnite

Na predmetovej komisii pre dejepis dominovala v ŠPÚ výučba predmetu na osemročných gymnáziách

Predmetová komisia ŠPÚ pre predmet dejepis rokovala 14. mája o závažných témach, týkajúcich sa postavenia dejepisu v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe (IŠVP). Boli medzi nimi aj vízie, ako aktuálne nedostatky napraviť, aby sa zlepšila úroveň vyučovania a spoločenské ohodnotenie humanitných predmetov. Predmetom diskusie bola najmä problematika IŠVP pre osemročné gymnáziá. Členovia komisie sa napokon dohodli, že dodatočne navrhnu vysvetľujúce odporúčanie pre pedagógov k výučbe prvého tematického celku v rámci dejepisu, ktorý uvádza žiakov do jeho špecifík.

Členovia komisie sa zhodli na tom, že čiastkovým východiskom z problémov súvisiacich nielen s dejepisom, je častejšia komunikácia s učiteľmi a organizovanie podujatí, pri ktorých si obohatia svoje didaktické i metodické zručnosti. Štátny pedagogický ústav plánuje uskutočniť jeden z takýchto didaktických seminárov na jeseň tohto roku. V roku 2020 by mala naň nasledovať širšia medzipredmetová diskusia na úrovni konferencie. Tá by vytvorila priestor na otvorené pomenovanie prob-

lémov v jednotlivých vyučovacích predmetoch, ako aj na výmenu skúseností vyučujúcich povinných predmetov z akademického i prostredia regionálneho školstva, ktorí neboli doteraz v osobnom kontakte často.

„Vyššie načrtnutý proces by pomohol rozvíjať racionálny i etický prístup a podporil didaktickú i metodickú úroveň predmetov aj s ohľadom na možnú realizáciu kurikulárneho výskumu, ktorý predpokladá v horizonte najbližších rokov aktualizáciu Rámcových učebných

plánov a vzdelávacích štandardov predmetov s cieľom reagovať na moderný vývoj a požiadavky doby,“ uviedol riaditeľ ŠPÚ Ľudovít Hajduk.

Jednou z tém rokovania predmetovej komisie pre dejepis boli aktivity Zväzu protifašistických bojovníkov, obsahová náplň ich časopisu Bojovník a predovšetkým dejepisná súťaž pre základné a stredné školy na tému druhej svetovej vojny, ktorú zväz pravidelne organizuje s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠSVVaŠ SR). Komisia sa uzniesla, že samotná súťaž nespĺňa kvalitatívne predpoklady, aby mohla byť naďalej súčasťou odporúčani pre školy, zaradených do Pedagogicko-organizačných pokynov (POP). Takisto poukázala na ideologickú nekonzistentnosť a odbornú nedostatočnosť pri príprave a realizácii súťaže. **Statpedu.sk zo 14. 5. 2019**

Čo my na to?

Nuž, rozhodli sme sa nehádzať Štátnemu pedagogickému ústavu hneď rukavicu a volať ho do vedomostného súboja so SZPB o dejinách nášho 2. odboja.

S predsedom SZPB P. Sečkárom a podpredsedom ÚR SZPB N. Lackom (ktorý je zároveň predsedom našej komisie pre učiteľov, ženy a mládež) sme sa dohodli,

že najskôr riaditeľovi Štátneho pedagogického ústavu ponúkneme stretnutie, kde by sme radi pomenovali všetky spoločné problémy a dúfame, že na základe diskusie o nich spoznáme, či sú riešiteľné.

Ako prvé však ŠPÚ určite navrhujeme vyjasniť si základné pojmy – čo, mimochodom, robí každý normálny pedagóg. A teda sa mu už po druhýkrát budeme usilovať vysvetliť, že na Sloven-

sku neexistuje žiadny Zväz protifašistických bojovníkov. My sme Slovenský zväz protifašistických bojovníkov a sme to my, kto vydáva dvojtyždenník Bojovník, ktorý možno najostrejšie bráni protifašistickú a protinacistickú pravdu podľa záverov Norimberského tribunálu.

Ak si niekto myslí, že to tak nie je, poďme si o tom pohovoriť!

V. Milkunda

Národniari sú rozdelení, rozhádaní a takmer zničení

Všeobecne je známe, že postoje viacerých národniarov, napríklad voči Rusku, voči 2. sv. vojne, Červenej armáde a pod. sú prakticky identické. Ale zasa – je to iba na prvý pohľad. Národniari sa navzájom obviňujú, že jeden z nich je pravý rusofil, ale ten druhý je falošný. Hm...

Je to len póza pre voličov. Skutočnosť je iná. Danko poklonkuje v Rusku, najnovšie už aj v Bielorusku, ale Štátny pedagogický ústav, ktorý spadá pod Ministerstvo školstva, bagatelizuje podiel Červenej armády na víťazstve nad fašistickým Nemeckom a uráža tak pamiatku 25 miliónov obetí z krajín ZSSR (27,8 milióna – pozn. Bojovník), ktorí položili životy v boji proti nacistickému Nemecku. Toto je tá dvojtvarnosť SNS a Danko!

Na stránke Štátneho pedagogického ústavu nájdete aj takéto usmernenie pre učiteľov dejepisu: „Nie je teda na mieste prehnane oslavovať Červenú armádu ako najväčšiu výhru a osloboditeľa, ktorý nás zachránil. Nemci

prehrávali a utekali, takže už netreba na to hľadieť tak ako bolo zvykom v predošlom režime.“

Autor „zabudol“ uviesť, že Nemci „prehrávali“ a „utekali“ pod náporom a vďaka Červenej armáde! Nikto iný ich totiž nezastavil a nehnal naspäť! Kým obyvatelia ZSSR krváčali a prinášali obeť, Európa sa totiž nezmohla na žiaden zásadný odpor proti Hitlerovi, podčiarkla v závere Anna Belousovová. **HSP, 12. 6. 2019 (výňatok)**

Poznámka Bojovníka

Uvedomme si filozofiu vystúpení, ktoré od našich predstaviteľov zaznievajú počas Dňa víťazstva nad fašizmom, počas Výročia SNP, počas Dňa hrdinov Karpatsko-duklianskej operácie a porovnajme si ju s ideami, ktoré šíri Štátny pedagogický ústav.

To je rozdiel, že?

Jeden z týchto postojov je jednoznačným dôkazom prekrucovania našich dejín. Vy to nevidíte pán riaditeľ Štátneho pedagogického ústavu Ľudovít Hajduk?

Súd v Hradci Králové prelomil Benešove dekréty!

Vdova po vojakovi Wehrmachtu, ktorý bol v službách nacistickej vojenskej rozvedky, bude v Česku reštituovať majetok vo výške 3 miliardy korún!

V zozname sa nachádzajú pozemky, budovy, lesy, cesty, úseky železničných tratí, hospodárske majetky, na ktorých

dnes hospodária súkromní podnikatelia, vodné toky a dokonca celý zámok s kompletným mobiliárom, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou! Sudetonecký landsmanschaft triumfuje a označuje rozsudok za precedens pre ďalšie žaloby!

České sudy tak po prvýkrát v deji-

nách prelomili Benešove dekréty, čím sa otvára cesta pre žaloby zo strany desiatok tisíc potomkov sudetských Nemcov.

18. jún 2019 vstúpi do dejín ako zrada českého národa. Obete Heydrichiády boli popl'ované a pošliapané českými súdmi. Eduard Beneš sa obracia v hrobe.

Aeronet.cz, 18. 6. 2019 (výňatok)

Všimli ste si?

Slovenská história je históriou plnou zápasov. Zápasu o vlastný jazyk, štátnosť, zápasu o uchovanie viery, o občianske slobody, o uznanie, o viditeľnosť.

Každý z týchto zápasov prispel k lepšiemu Slovensku a bol sprevádzaný pozitívnym vlastenectvom a prebúdzaním spoločnosti. Dnes sme svedkami ďalšieho prebúdzania sa spoločnosti – politickej, občianskej, a aj tej nenápadnej a málo viditeľnej mlčiacej väčšiny.

Z vystúpenia prezidentky SR Zuzany Čaputovej

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Edita Oláhová, predsedníčka ZO SZPB, Stará Ľubovňa: – Mesto Stará Ľubovňa, žiaľ, nemá na svojej webovej stránke spracovanú históriu 2. sv. vojny a antifašistického odboja. Všeobecne sa tam nájdú osobnosti s koreňmi v meste a regióne, ktoré významnou mierou ovplyvnili dejiny v oblasti kultúry a politiky v bývalom Československu a na Slovensku v minulom storočí. Avšak tento fenomén je potrebné vnímať v širšom kontexte.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Bude Lotyšsko chrániť pamätníky?

Ministerstvo zahraničia Lotyšska slúbilo, že bude dodržiavať zmluvu s Ruskom o ochrane pamätníkov.

Vyhlasenie zaznelo po rozhodnutí lotyšského parlamentu pokračovať v posudzovaní iniciatívy o odstránení pamätníka sovietskym vojakom osloboditeľom. Pamätník osloboditeľom v Rige je pod ochranou medzinárodnej dohody s Ruskom o zachovaní, starostlivosti a úpravách pamätných stavieb, ktorú úrady Lotyšska nemienajú porušovať, vyhlásil oficiálny predstaviteľ ministerstva zahraničia Janis Bekeris.

Pre portál Delfi sa nechal počuť, že Riga „ochraňuje medzinárodnú dohodu s Ruskom“ a že tento postoj je nemenný už 25 rokov. „Samozrejme, že v zmluve medzi Lotyšskom a Ruskom nie je tento pamätník konkrétne uvedený, lenže celá predchádzajúca diplomatická prax dosvedčuje, že subjektom tejto dohody je práve tento pamätník osloboditeľom“.

Bekeris tiež poznamenal, že ak by lotyšský parlament aj prijal rozhodnutie o odstránení pamätníka, tak právne korektným sa to stane len na základe súhlasu Ruska. **Podľa kp.ru, 17. 6. 2019**

Putin a Trump by sa mohli stretnúť na Slovensku

Šéf slovenskej diplomacie pripustil možnosť, že by sa v tomto roku mohol konať na slovenskom území summit lídrov Ruska a Spojených štátov. Miroslav Lajčák sa v tomto zmysle vyjadril na otázku Pravdy, či je možné predstaviť si taký scenár.

„Ide nám hlavne o to, aby oslavy 75. výročia vypuknutia SNP boli dôstojné,“ poznamenal najprv Lajčák. „Preto pán predseda vlády Pellegrini pozval aj prezidenta USA Donalda Trumpa, aj najvyšších predstaviteľov Ruskej federácie,“ pokračoval. Pellegrini osobne tlmočil pozvanie premiérovi Dmitriji Medvedevovi a šéfovi Kremľa Vladimirovi Putinovi. „Nechceme však z osláv robiť preteky... V prvom rade to budú oslavy pre našich ľudí,“ podotkol Lajčák.

Šéf diplomacie ďalej povedal, že bude závisieť od aktuálnej situácie, či by na Slovensko na konci augusta tohto roku mohli pricestovať aj Trump, aj Putin. „Znamená to, že ak bude potreba, aby sa títo dvaja lídri stretli, tak si môžu povedať, že majú pozvanie na Slovensko a môžu ho pri tejto príležitosti využiť,“ uviedol Lajčák. **Pravda.sk, 7. 6. 2019 (výňatok)**

Originál: <https://aeronet.cz/news/schwerpunkt-ii-soud-v-hradci-kralove-poprve-v-historii-prolomil-benesovy-dekrety-vdova-po-vojakovi-wehrmachtu-ve-sluzbach-nacisticke-vojenske-rozvedky-bude-v-cr-restituovat-majetek/>

Poznámka: Ak si pozriete Ročenku odbojárov 2019 a v nej vyjadrenie šéfa sudetoneckého krajanského združenia Berndta Posselta (na str. 21), že Benešove dekréty raz zrušia, tak spoznáte, že im to trvalo 2,5 roka!!!

„Fašizmus sa nemení. Akým bol, takým aj zostal!“

(Dokončenie zo str. 1)

me pamätať, čo sa tu stalo, kým si budeme pamätať, prečo k tejto tragédii došlo, pamiatka a odkaz Kališťa budú a zostanú živé!“

Predseda vlády SR Peter Pellegrini, reagujúc na návaly dažďa povedal, že našou povinnosťou je prísť do Kališťa uctiť si pamiatku hrdinov za akéhokoľvek počasia. A pochválil prítomných za dodržiavanie ďalšej tunajšej tradície, lebo všetci si spoločne zaspievali Hymnu SR. „Je to prejav, že sme hrdí Slováci a ľudia, ktorí nezabúdajú na svoju históriu.“

Potom sa poohliadol za 18. marcom 1945 a veľmi presne, slovami bývalého Kališťa Jána Tischliara, konkretizoval kde, koho a za akých okolností nacisti v Kališti zabili, čím zaujal nielen prezidentku. „18-teho prišli ráno o šiestej. Prvú zastrelili ženu Alexandru Bučkovú. Nás deti vohnali do jedného domu a začali ostatné vypalovať. Chorí, ktorí nevládali z týchto domov vyjsť, v nich zaživa uhoreli...“

Najtragickejší osud postrelol Jozefa Vyšného, ktorého si Nemci zobrali najskôr ako tlmočníka a potom ho, opití pod obraz boží, zaživa rozrezali na blízkom gátri...“ Bola to asi najkrutejšia vražda, aká sa sta-

la na území Slovenska, vyhlásil P. Pellegrini.

Ján Páček všetkých vyzval, aby sme si uchovali spomienku na Kalište, ktoré sa stalo „pietnym miestom všetkých vypálených obcí na Slovensku. Je výstrahou pred udalosťami, ktoré sa v tejto a ďalších 108 vypálených obciach odohrali“. Oblastný predseda SZPB ocenil pozornosť, s akou sa osobitne mladí prítomní zaujímali o miestne pútače, poukazujúce

na dejiny uhliarskeho Kališťa i jeho tragického skonu.

Na pietnom stretnutí boli tiež prítomní: ministerka kultúry Ľ. Laššáková, verejná ochrankyňa práv M. Patakyová, náčelník GŠ OS SR gen. Daniel Zmeko a ďalší predstavitelia štátnej správy a samosprávy. Z politických strán tohto roku tu okrem predstaviteľov strany SMER-SD veniec položil len predseda KSS Jozef Hrdlička.

Vladimír Mikunda

Zakladateľom tradície Stretnutí generácií je súčasný predseda SZPB Pavol Sečkář (na snímke tretí zľava). K tohtoročnému počasiu povedal, že „bolo prvým, keď počas pietneho aktu pršalo. Ak zapršalo v minulosti, tak len ráno alebo večer, no nikdy nie cez deň.“ Vpravo je hlavný organizátor oblastný predseda SZPB v B. Bystrici Ján Páček. Najviac ľudí sa podľa neho v Kališti stretlo „asi pri desiatom ročníku, čo je okolo 3 500“. Vraj je to asi najväčšia kapacita, viac hostí by zrejme tunajšie priestory nezvládli.

Kultúrny program sa začína od samého rána.

P. Pellegrini sa pristavil pri mnohých prítomných. Tu je v diskusii s členkou SZPB z Cinobane Máriou Švikruhou (v rovnošate).

Vidíme členky SZPB z B. Bystrice, z Helpy...

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 2)

Rusko bojovalo na východnom fronte bolo súčasťou jednej veľkej vojny a tej istej snahy poraziť fašizmus.

Dokázať prejavovať takéto pohrdanie nad miliónmi životov je odrazom ako veľmi pre svoje mocenské záujmy vedia politici, ktorí nemajú úctu k počatému životu, ktorí z Európskej únie urobili nástroj na presadzovanie dekadentných ideológií, zjásť. Slovensko v zahraničnej politike by malo toto vedieť sebavedo- mo pripomínať nastavovaním zrkadla na obe strany.

Pavol Nižňanský, Krajský predseda KDŽP (Kresťanská demokracia – život a prosperita)

SP, 10. 6. 2019

■ Poliaci našli pravdepodobnú skrýš Jantárovej komnaty

Pracovníci múzea totiž našli vchod do tunela na území komplexu nemeckých bunkrov, v ktorých môže byť schovaná Jantárová komnata, vyhlásil riaditeľ múzea 2. sv. vojny v Mamerkach Bartolomej Plebanczik.

„Využívajúc profesionálny georadar, dokázali sme určiť miesto, kde sa nachádza podzemný tunel. Po vykopávkach na mieste sme našli otvor, ktorý nebol pravdepodobne otváraný od čias vojny,“ cituje Plebanczika RIA Novosti.

Veľkosť tunela je zatiaľ neznáma, no mnohé naznačuje, že vchod do neho bol zámerne zakrytý veľkou vrstvou zeme. Vstúpiť do neho znamenalo odkryť aj 100-kilogramovú betónovú platňu a strom, ktorý nad ňou narástol.

Pracovníci múzea plánujú otvoriť vchod do tunela koncom júna.

Podľa vz.ru, 11. 6. 2019

■ Putin dal za príklad Churchilla

Pri pochopení hrozieb, ktorá nás čakajú, treba vychádzať z reálií. Treba si uvedomovať v akom svete žijeme, vyhlásil Vladimir Putin uvádzajúc ako príklad Winstona Churchilla.

„Spomeňme si na Churchilla, ktorý spočiatku nenávidel Sovietsky zväz, potom, keď bolo treba bojovať s nacizmom nazýval Stalina veľkým revolucionárom, a po tom, ako Američania získali atómovú zbraň, okamžite vyzval na likvidáciu Sovietskeho zväzu,“ povedal Putin a ďalej vysvetlil.

„No, len čo sa aj u Sovietskeho zväzu objavila atómová zbraň, Churchill sa stal iniciátorom mierového spolunažívania dvoch systémov. A to nie kvôli tomu, že bol nejakým prispôsobencom, ale, myslím si, že vychádzal z reálií.“

Ďalej Putin uviedol, že od tých čias sa málo čo zmenilo, preto nám tiež treba chápať v akom svete žijeme a aké hrozby a nebezpečenstvá očakávajú Rusko.

Podľa vz.ru, 6. 6. 2019

■ Liberálni fašisti už dosahujú úroveň fašistov za protektorátu

Dnes ich voláme slniečkari. Predvádzajú nám to isté, čo ich predchodcovia za protektorátu. Anonymné listy nahradili facebookové statusy a pomaľované billboardy. Každý, kto s nimi nesúhlasí, má byť perzekvovaný, prepustený zo zamestnania, zbavený občianstva, alebo rovno zastrelený...

Anonymné listy s vyhrážkami, nenávisťné nápisy na stenách, výzvy na deportácie, udávanie, to všetko sprevádzalo ľudí, ktorí odmietali ísť so stádom a kritizovali protektorát pod Treťou ríšou. Užil si to aj spisovateľ Karel Čapek, keď mu vtedajší prívrženci „zjednotenej Európy pod nemeckým vedením“, denne posielali desiatky výhražných listov a rozbíjali okná kameňmi. Dnes sa nám tu títo pohrobkovia prívržencov nemeckej ríše namnožili znovu. Berlín vymenili za Brusel a Führera za Juncersa. Čistú rasu za multikulturalizmus a heslá „my sme súčasť ríše“ nahradili za „my sme Európa“.

Dnes ich voláme slniečkari a predvádzajú nám to isté čo ich predchodcovia za protektorátu.

HSP, 6. 6. 2019 (výňatok)

■ Najvyšší súd pozastavil exhumáciu Franca

Španielsky najvyšší súd pozastavil plánovanú exhumáciu telesných pozostatkov bývalého diktátora Francisca Franca. Informovala o tom agentúra AFP.

Vláda chce, aby bolo zabalzamované telo generála prenesené z impozantného mauzólea v Údolí padlých pri Madride na verejný cintorín na predmestí španielskej metropoly.

S tým však nesúhlasí Francova rodina, ktorá sa v tejto súvislosti obrátila na najvyšší súd. Ten preto exhumáciu pozastavil, až pokiaľ sa celé konanie neuzavrie.

Pravda.sk, 4. 6. 2019 (výňatok)

Finále súťaže Medzníky 2. sv. vojny

Dňa 5. júna 2019 sa vo vzdelávacom centre Múzea SNP v B. Bystrici konalo prvé celoslovenské finále vedomostnej súťaže Medzníky 2. sv. vojny pod názvom Dni zmaru a nádeje.

Súťaž, ktorá prebiehala v štyroch kolách formou spoločensko-vedomostného kvízu, sa zúčastnilo 19 trojčlenných družstiev, ktoré sem prihlásili oblastné organizácie SZPB.

Na prvom mieste sa umiestnilo a tablety získalo družstvo zo ZŠ Vráble (reprezentant ObV SZPB Nitra) v zložení Radka Kováčová, Samuel Švec a Dávid Mácsay pod vedením PaeDr. Judity Penzešovej Nagyovej. Na druhom sa umiestnili žiaci zo ZŠ Kežmarok (ObV SZPB Poprad) v zložení Barbora Ferenčáková, Sandra Sosková a Jakub Gančarik pod vedením Mgr. Jany Gallikovej. Tretie miesto získali žiaci zo ZŠ z Galanty v zložení Samuel Uljacký, Martin Kováč a Samuel Ondrejo pod vedením PaeDr. Radoslava Forro.

Na ďalších miestach sa umiestnili družstvá zo ZŠ Senec (ObV SZPB Bratislava) a ZŠ Brezno (ObV SZPB Brezno). V druhej päťci (šestici) sa umiestnili školy, ktoré reprezentovali oblastné výbory SZPB Vranov nad Topľou, Žilina a s rovnakým počtom bodov Bardejov a Trenčín, Rožňava a Ružomberok.

Autorom projektu Dni zmaru a nádeje je podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko, moderátorkou finále bola vedúca vzdelávacieho centra Múzea SNP Jana Odrobiňáková a hlavným rozhodcom Lukáš Volentier.

Tu sú víťazi z Vrábel s hlavnými organizátormi. Vľavo N. Lacko, vedľa tajomníčka súťaže Irena Lacková a úplne vpravo riaditeľ súťaže Pavol Sečkář.

Spomienka na generála M. R. Štefánika

ObV SZPB v Prešove zorganizoval 4. júna 2019 spomienkovú prednášku, premietnutie filmu a besedu na počesť 100. výročia tragického úmrtia generála M. R. Štefánika. Hlavným aktérom tohto podujatia bol historik a bývalý minister obrany Pavol Kanis.

Podujatia sa zúčastnili členovia SZPB, profesionálni vojaci, vojaci vo výslužbe, vrátane členov Klubu generálov SR – regionálna skupina východ, študenti gymnázia, členovia MS a akademickej obce Prešovskej univerzity.

P. Kanis veľmi výstižne priblížil mladosť, študentské časy M. R. Štefánika, čo osobitne oslovilo prítomných gymnazistov. Informácie o jeho cestovaní, o nadväzovaní kontaktov i o láskach adresoval prevažne mladej generácii. Vojakom zase priblížil vojenskú kariéru Milana Rastislava a prítomným generálom zase konkretizoval zásluhy, za ktoré ho Francúzsko menovalo do prvej generálskej hodnosti francúzskej armády.

Protifašistickým odbojárkom sa Pavol Kanis, ako člen SZPB priblížil poukázaním na organizátorstvo 1. odboja, tzn. na vznik československých légii v priebehu 1. svetovej vojny, na jeho pozíciu diplomata, politika a prvého ministra vojny novovzniknutej ČSR i s odkazmi pre dnešok. Film „Štefánik – príbeh hrdinu vlasti“, ktorého autorom je práve Pavol Kanis, to všetko len dokreslil.

Beseda, ktorá nasledovala po zhladnutí filmu vyvolala i „pikantné“ otázky z radov prítomných. Napr. čo bolo obsahom historických dokumentov o M. R. Štefánikovi, ktoré mali červenoarmejci vziať na Stalinov pokyn pri oslobodzovaní Prahy v roku 1945? Alebo či peniaze boli dôvodom napätých vzťahov medzi Benešom a Štefánikom, prečo sa Masaryk a Beneš nezúčastnili na pohrebe Štefánika, či bol Štefánik čechoslovakista alebo národne orientovaný...?

Odpovede na ne predĺžili stretnutie na takmer tri hodiny, na konci čoho bol Pavol Kanis odmenený zaslúženým potleskom. Ján Krajčovič, foto Milan Maras

Ivana Noska,
predsedu ObV SZPB Piešťany

Oblastná organizácia SZPB má v súčasnosti 130 členov, ktorí sú organizovaní v piatich základných organizáciách – v Piešťanoch (dve), vo Vrbovom, Prašníku a Chtelnici. Situovaná je na oblasť, v ktorej počas vojny pôsobila 2. čs. partizánska brigáda J. V. Stalina pod velením pplk. Ilju D. Dibrovu a neskôr generála Jozefa Brunovského. Posádka piešťanských letcov sa zúčastnila SNP. Z pohľadu histórie odboja má oblastná organizácia silné antifašistické korene. V nedávnom období mala okolo 300 členov, z ktorých viacerí boli priami účastníci odboja.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Nosnou témou bolo udržanie a snaha o rast členskej základne. Súčasne akcentovala i osobnú účasť členov na spomienkových oslavách, na ktorých s príhovormi aktívne vystupujeme so zámerom propagovať činnosť Zväzu a robiť potrebnú osvetu o histórii protifašistického odboja.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– V súčinnosti s orgánmi miestnej samosprávy sa snažíme renovovať pamätníky a pamätné miesta v rámci pôsobenia oblastnej organizácie, čo je finančne a časovo nákladná záležitosť.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Naša organizácia sa pravidelne úspešne podieľa na organizovaní krajských osláv Dňa víťazstva nad fašizmom, Výročia SNP v obci Pustá Ves, kde v určitom čase počas 2. sv. vojny sídlilo centrum odboja...

I keď sa snažíme aktivitami na stredných a základných školách získavať mládež, zatiaľ nie sme úspešní. Ukazuje sa, že je nanajvýš potrebné venovať väčší časový priestor pri vzdelávaní študentov dejinám 2. sv. vojny a postaveniu protifašistického odboja v nej.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Očakávam, že zjazd bude reagovať na aktuálny vývoj v spoločnosti a následne spresní naše úlohy do ďalšieho obdobia.

Jozefa Rodáka,
predsedu ObV SZPB Svidník

Oblastná organizácia SZPB vo Svidníku má 455 členov v 27 základných organizáciách. Pôsobí v oblasti, kde sa nachádza značné množstvo vojensko-historických pamiatok z obdobia 1. a 2. sv. vojny. Nachádza sa tu vojenské prírodné múzeum, v ktorom sú dve národné kultúrne pamiatky: Pamätník 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Dukle a Pamätník sovietskej armády vo Svidníku, ako aj značný počet bojovej techniky, ktorá pripomína 2. sv. vojnu. Je to ojedinelé prírodné múzeum v strednej Európe. Každoročne 6. októbra sa tu konajú spomienkové oslavy pamätného Dňa hrdinov karpatsko-duklianskej operácie. V poslednom období sa členovi našej HDK podarilo objaviť zabudnutý hrob mínera Jána Chudého, ktorý zahynul pri odmínovaní v roku 1948. Celé okolie naši členovia brigádnicke skultúrnil.

Čo nastolila oblastná konferencia?

– Úlohu dôsledne rozvíjať odkaz protifašistického odboja medzi základnou a stredoškolskou mládežou, širokou verejnosťou s osobitným zameraním na 75. výročie KDO a SNP, vrátane zabezpečenia účasti školskej mládeže na oslavách. K jubilejnemu výročiu bojov o Duklu iniciovať konanie vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou s prítomnosťou vojenských historikov. Na báze spoločnej dohody spolupracovať so starostami podduklianskeho regiónu pri podpore a vzniku ZO SZPB, vhodným spôsobom si pripomínať oslobodenie obcí. Z hľadiska perspektívneho omladzovať funkcionársky aktív oblastnej organizácie na všetkých úrovniach.

Čím sa zaoberáte v tomto období?

– Štúdiom fondu archívnych materiálov oblastného archívu pobočky vo Svidníku o exhumácii padlých červenoarmejcov v podduklianskej oblasti v jednotlivých dedinách v rokoch 1945–1946 a ich zvozom do lokality terajšieho pamätníka sovietskej armády vo Svidníku.

Jedná sa o hodnoverné materiály, ktoré sú overené pečiatkou a podpismi vtedajších predsedov miestnych národných výborov. Uvedený je počet a dátum zvozu. V niektorých zoznamoch sú uvedené aj mená padlých. Doposiaľ od povojnového obdobia sa uvádzal počet pochovaných sovietskych vojakov vo Svidníku v počte vyše 9000, podľa uvedených archívnych materiálov je to 10499 padlých. Je teda na zváženie, ako tento údaj opraviť. V ďalšej odbornej činnosti spracúvam výskumné materiály z odbojovej činnosti príslušníkov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR z okresov Svidník a Bardejov, kde okrem osobných údajov je uvedená bojová cesta a vyznamenania bojovníkov.

Aký je momentálne váš najväčší úspech a čo sa vám nedarí?

– Mojm najväčším úspechom je vydanie niektorých publikácií: Pozabudnutí hrdinovia – vojnové a povojnové príbehy, Vojnová minulosť zaviata časom, Karpatsko-duklianska operácia a Tokajík, minulosť a súčasnosť. Je to dlhoročné zúročenie mojej odborno-výskumnej práce v oblasti vojenskej histórie so zameraním na protifašistický odboj v období 2. sv. vojny.

Momentálne považujem za úspech aj to, že v rámci Mikroregiónu Údolie smrti, ktorý tvorí zoskupenie deviatich obcí, spracoval som osobnosti, ktoré sa vyznamenali pri ich oslobodzovaní. Zároveň aj miestnych rodákov, ktorí sa zúčastnili v čs. zahraničnom odboji. Samotná prezentácia osobnosti je na vyhotovených tabuliach pri obecných úradoch v dedinách v jazyku slovenskom a anglickom.

Čo by ste potrebovali na zefektívnenie práce od XVII. zjazdu SZPB?

– Viac informácií o činnosti a postavení protifašistických organizácií v susedných a ďalších európskych štátoch. Treba tiež pouvažovať o nových možnostiach mimoriadnych ocenení pre aktívnych členov SZPB.

Vladimír Dobrovič

Ako USA hladom umorili milión Nemcov

Najväčšie bulharské noviny „Práca“ (Trud) uverejnili článok „Posledné špinavé tajomstvo 2. sv. vojny je odhalené“. V podtitule sa hovorí: „V táboroch smrti Dwighta Eisenhowera v Nemecku zomrelo 1,5 milióna zajatcov“.

Napriek tomu, že to nie je prvý článok k tejto téme, okamžite upútal pozornosť miliónov európskych čitateľov a vyvolal búrlivé diskusie na internete.

Keď v máji 1945 armáda nacistického Nemecka kapitulovala, vojskám antihitlerovskej koalície padlo do zajatia 7,6 milióna vojakov. Z toho 2,5 milióna sa vzdalo americkej armáde. V Európe jej vtedy velil armádny generál Dwight Eisenhower, neskôr veliteľ vojsk NATO a prezident USA. V septembri 1944 napísal svojej manželke Mamie: „Panebože, ja nenávidím Nemcov.“

O tom, že tieto slová sa nerozchádzali s činmi, dosvedčuje fakt, že zakázal akokoľvek trestať tých svojich podriadených, ktorí 1. 1. 1945 zastrelili 60 zajatcov Wehrmachtu pri belgickej dedine Shannon. A okrem toho posudzoval s britským veľvyslancom v USA možnosť bez vyšetrenia a súdu postrieľať 3500 generálov a vyšších nemeckých dôstojníkov.

Dňa 10. marca 1945 napriek existencii Ženevskej konvencie o vojnových zajatcoch Eisenhower poslal Spoločnému veliteľstvu USA a V. Británie

(CCS) návrh na zmenu štatútu zajatých Nemcov. Namiesto vojnových zajatcov navrhoval považovať ich za odzbrojené sily nepriateľa (DEF – Disarmend Enemy Forces), na ktorých by sa Ženevská konvencia nevzťahovala.

Svoj návrh podporil nasledovne: „Dodatočná záťaž na zásobovanie vojsk, vyvolaná uznaním nemeckých ozbrojených síl za vojnových zajatcov, si vyžaduje zabezpečiť ich základnou vojenskou stravou dávkou, ktorá je za hranicami možnosti spojencov, dokonca aj pri využití všetkých zdrojov Nemecka.“

Generál klamal, nakoľko v tom čase boli mnohopočetné armádne potravinové sklady preplnené. Švajčiarsky Červený kríž bol pripravený poskytnúť 100 tisíc ton potravín, Američania však do Nemecka vlaky s nimi nepustili.

26. apríla 1945 Eisenhower návrh posúdilo CCS. V. Británie odmietla nasadiť na Nemcov štatút DEF, avšak americkému vedeniu sa generálov nápad zaľúbil. A tak nový štatút DEF získali zajatí Nemci 4. mája 1945. Čoskoro

po podpise bezpodmienečnej kapitulácie Štátny department USA upovedomil Švajčiarsko, že odteraz už nemôže predstavovať záujmy Nemecka, konkrétne, pozorovať životné podmienky nemeckých zajatcov, pretože takýto štát už vôbec neexistuje. Nemecký štát sa na scéne objavil až v roku 1949.

Tí Nemci, ktorí mali od roku 1945 štatút DEF, boli nahnani za ostnaté drôty, uprostred ktorých bol priestor delený na obrovské bunky, každá rozkalkulovaná na 5 tisíc ľudí. Často sa tam však tiesnilo aj 15 tisíc zajatcov, z toho nemalo neplnoletých, starcov i žien. Veď Nemci na konci vojny i takých mobilizovali. Celkovo bolo otvorených 23 takýchto táborov.

Bývalý vojak Wehrmachtu Michael Pribke si na svoj táborový pobyt spomína takto: „Len nás strážili. Všetci väzni spali vonku pod dažďom, vo vetre, ležiac v blate ako prasatá. Hoci prasatá aspoň krmili. Občas privádzali jedlo – dávali po zemiaku na deň.“

Neskôr som stretol svojho strýka a ten mi prezradil, že Rusi v Berlíne krmili Nemcov kašou zo svojich poľných kuchýň! Pričom Nemci sa voči Rusom správali úžasne neľudsky. Ak by teda Rusi s nami nezaobchádzali v rukavičkách, pochopil by som to. Čo sme však urobili Američanom, že nás morili hladom doslova ako krysy?“

Podľa riafan.ru, 27. 5. 2019

Navždy „Druhý“!

Otvorenie 2. frontu po 75 rokoch sa dialo rovnakou legendárnou trasou. 5. júna sa konalo sústredenie v anglickom Portsmouthe a 6. júna 2019, tentoraz bez nemeckého obštreľovania, prebiehalo vylodenie vo francúzskej Normandii.

V archívoch nájdeme túto udalosť označenú rôzne. Ako vylodenie spojencov; ako Operáciu Overlord; ako „Deň D“ i ako otvorenie 2. frontu.

Nech je ako je, táto operácia nebola doposiaľ nikým príliš falzifikovaná, ak nerátame to, že bola značne zveličená a prikrášená. Formálne to bola doposiaľ najväčšia výsadková operácia v dejinách, pretože sa jej zúčastnilo 2860000 amerických, kanadských a britských vojakov, pričom podľa rôznych prameňov ich na normandskom pobreží padlo 6–10 tisíc. Ďalej bolo do nej zapojených 11 tisíc bojových a 2,3 tisíce dopravných lietadiel a 7 tisíc lodí.

Prečo však západní spojenci nenávidia názov 2. frontu? Pre obyčajnú logiku. Lebo pri tomto názve si každý položí otázku – A kde bol ten prvý?

Odpoveď na ňu je jednoduchá. Prvý bol na východe, kde bolo rozdrvených 8,5 milióna Nemcov (607 divízií), kde boli rozdrvené alebo ukoristené tri štvrtiny ich vojenskej techniky a kde sa k 8. máju 1945 oproti západnému frontu ocitlo vyše dvoch tretín (cca 5 miliónov) nemeckých zajatcov.

Prečo otvorenie 2. frontu z pohľadu vojnovnej stratégie príliš neznamenalo? Pretože Hitlera by Červená armáda dorazila aj bez neho. Nehovoriac o tom, že Stalin zachraňoval aj krky spojencov. Výrazné to bolo pri nemeckom protiútoky v Ardenách, keď hrozilo, že Nemci západných spo-

jencov zatlačia na pobrežie Atlantiku a tam ich utopia. Sovietsi preto na zúfalé prosby spojencov urýchlene naplánovali a realizovali Visliansko-oderskú operáciu, ktorá Hitlera prinútila presunúť rad divízií z „pomocného“ západného na „hlavný“ východný front.

V. Mikunda

Viete, že...?

...dňa 7. 11. 1944 sa na nebi srbského mesta Niš pustili do Sovietskej americkí stíhači?

Sovietsku kolónu na presune napadla skupina 12-tich neznámych lietadiel. Prvá štvorica najskôr na kolónu vhodila bomby a potom útočila palubnými guľometmi. Dve ďalšie štvorice lietali nad bojovým poľom vo výške 2 km a čakali na svoju príležitosť.

Sovietski protiletadlovci sa stihli zorientovať a uvedomili si, že ich kolónu napadli americké ťažké stíhače Lockheed P-38 Lightning. Nečakali kým im Američania poodhadujú svoj náklad na hlavy a spustili na nich paľbu. O desať minút priletel z letiska v Niši pár sovietskych stíhačov Jak-9. Američania sa pustili i do nich. Pričom prevaha Američanov bola príliš veľká.

Nakoniec mali červenoarmejski na zemi 31 zabitých a 37 ranených vojakov. Medzi zabitými bol aj gardový generálporučik Grigorij P. Kotov. Vo vzduchu Američania stratili 5 lietadiel a Sovieti tri Jaky. Pričom jeden si zostrelili vlastný protiletadlovci. Padli aj dvaja sovietski letci.

Velenie amerických síl sa Sovietom za incident ospravedlnilo, nazvúc ho mrzutým incidentom. A 14. 12. 1944 sa Sovietom ospravedlnil v mene prezidenta Eisenhowera aj veľvyslanec USA v ZSSR.

Sovietske pramene sa na základe toho odmlčali a dokumenty utajili. Na svetlo božie sa dostali až v ostatnom období.

...nemeckí technici skonštruovali v roku 1943 niečo, o čom sa iným ani len nesnívalo?

Išlo o tajný projekt pod zemou sa pohybujúceho križníka, ktorý sa tam mal pohybovať rovnako komfortne ako ponorka pod vodou.

Nemecký projekt je spojený s menom Clausa von Stauffenberga, ktorého si verejnosť dáva do súvislosti hlavne s atentátom na Hitlera (Operácia Valkýra) a aj s matematikom Hornerom von Verne (bez spojitosti s Julesom Vernem).

Dňa 17. 9. 1937 bol Horner von Verne vyslaný ako konzultant k pozemným vojskám. Rátalo sa s tým, že Verneho stroj pôjde na britské ostrovy najskôr ako ponorka, pri pobreží sa zavrtá do zeme a ďalej bude putovať ako „podzemka“.

Projekt sa však dostal do nemilosti Hermanna Göringa, ktorý to vnímal ako svojskú konkurenciu jeho Luftwaffe. Hitler sa na základe toho tiež postavil proti Stauffenbergovmu projektu, kvôli čomu si ten podal žiadosť o prevedenie do zálohy. Kto vie, možno aj toto privedlo Stauffenberga medzi pučistov v roku 1944.

Na tomto sa dejiny nemeckej „podzemky“ končia a pokračujú sovietskymi. Čo je však už iný príbeh.

...keď sa Stalin po 1. sv. vojne a občianskej vojne ujal moci, Sovietskemu zväzu ostalo v zásobách okolo 150 ton zlata?

Avšak na začiatok Veľkej vlasteneckej vojny mal Stalin zhromaždených už 2800 ton zlata, čo bol dvojnásobok cárskeho zásob do začiatku 1. sv. vojny.

A práve Stalinom nahromadené zlato pomohlo ZSSR vyhrať najstrašnejšiu vojnu všetkých čias a obnoviť vojnu zničené hospodárstvo.

Ďalší osud sovietskeho zlata je smutný. Stalin Chruščovovi zanechal 2500 ton zlata, ten však Brežnevovi už len 1600 ton a po jeho úmrtí zostalo ZSSR v zásobe len 620 ton zlata. No a v roku 1991 Gorbačov rozhodiac ruky vyhlásil, že ZSSR má v zásobách len 290 ton zlata, čo je v podstate len desatina oproti Stalinovmu nahromadenému pokladu.

Kto bol teda skutočným gazdom sovietskeho štátu? Nástupcovia Stalina určite nie. Toto dnes vie každý Rus a aj preto sa ruská verejná mienka mení v prospech Stalina.

Dnes má Rusko na čele štátu opäť gazdu, ktorý každoročne zvyšuje zásoby zlata – má ho už 2183 ton (údaj k 22. máju 2019).

...keď Hitler prepadol Litvu, tak ju obývalo 220 tisíc Židov?

Nacistickú porobu však prežili len 4 % z nich. „Centrum Simona Wiesenthala hovorí, že Adolfas Ramanauskas, ktorý stál na čele bandy lesných bratov (vo wikipédii však nájdete, že bol predstaviteľom Únie litovských bojovníkov za slobodu) prenasledujúcich židovskú komunitu, si to dokonca priznal vo svojich spomienkach,“ píše britská vysielacia spoločnosť v článku „Litovský pamätník nacistickému kolaborantovi,“ ktorý vyvolal diplomatický škandál. Išlo o pamätník, ktorý mu postavili v Chicagu tesne pred tohtoročným výročím porážky nacizmu a fašizmu.

V takýchto prípadoch sa spomínajú aj ďalší prisluhovači nacistov, ako napr. Jonas Noreika, ktorého spáchané hrozné zločiny po dlhých rokoch spoznala aj vnučka Silvia Foti. (Bojovník už písal, že sa to stalo, keď narazila na 32-stranovú brožúrku o svojom dedovi, ktorého prezývali generál Vichor (Vietor) a potom našla aj dokumenty podpísané svojim dedom ako doklad na vysídľovanie Židov do get.)

A. Mikundová a – r –

- **Bernolákovo:** Jana Michalčíková 55 rokov.
- **Bojnice:** Mgr. Emil Danek 88 rokov.
- **Bracovce:** Mária Bocanová 89 rokov.
- **Bratislava 3:** PhDr. Ivan Pasternák 75 rokov.
- **Bratislava 12:** Margita Elischerová 89 rokov.
- **Bratislava 18:** Viera Štíbraná 87 rokov.
- **Bratislava 20:** Jozef Tomčák 81 a Zdena Viziová 65 rokov.
- **Brezno 1:** Edita Weisenpachrová 80, Rudolf Demian 95 a Ing. Ľubica Hroncová 40 rokov.
- **Čierny Balog:** Anton Kováčik 84 a Miroslav Strelec 55 rokov.
- **Dolný Kubín:** Anna Červeňová 70 rokov.
- **Dunajská Streda:** Zuzana Csibreyová 81 rokov.
- **Hatalov:** Margita Sabová 85 rokov.
- **Klenovec:** JUDr. Viera Georgievová 80, Anna Pilátiková 75, Jarmila Parobeková 65 a Mgr. Blažena Hrušková 60 rokov.
- **Kokava nad Rimavicou:** Helena Bírová 88 rokov.
- **Lovinobaňa:** Viera Činčurová 70 rokov.
- **Medzibrod:** Mária Paceková 65 rokov.
- **Medzilaborce:** Slávko Mochňák 70 rokov.
- **Michalovce:** Miroslava Mandelová 70 a Ing. Andrej Staško 50 rokov.
- **Myjava:** Valter Smyčka a Mária Caltíková 84 rokov.
- **Nacina Ves:** Ladislav Hric 65 rokov.

- **Ostrý Grúň:** Vlasta Laurová a Ľubomír Roško 60, Darina Bieliková 65 rokov.
- **Palín:** Mária Macková 92 rokov.
- **Pliešovce, generálmajora A. Kordu:** Anna Dudášová 70 rokov.
- **Pohorelá:** Veronika Pokošová 70 a Veronika Orolínová 65 rokov.
- **Rimavská Sobota, Júliusa Bolfika:** Ružena Róžová 70 rokov.
- **Rimavská Sobota 2:** Milan Kucek 65 rokov.
- **Senec:** Zdenko Marton 70 rokov.
- **Skalité:** Milan Zoň 80 rokov.
- **Sučany:** Anna Hojná 81 rokov.
- **Trenčianske Teplice:** Anna Lohrová 75 rokov.
- **Trhovište:** Pavol Hreňo 55, Blažej Kačkoš 50 a Michal Kanca 25 rokov.
- **Uderiná:** Drahomíra Cigánková 60 rokov.
- **Ulič:** Ján Senka: 93 rokov.
- **Valaská:** Božena Klajdáčová 84 a Terézia Kúdelková 82 rokov.
- **Veľké Revíštia:** Anna Hudáková 97 rokov.
- **Vojčice:** Anna Vinclerová 87 rokov.
- **Želiezovce:** Jozef Minár 81 a Bc. Oľga Kováčová 55 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Jubilantka Marta Belková prežila masaker

Doba, do ktorej sa narodila, bola ťažká. Na nebi sa kopili mračná budúcej vojny. Ako dieťa si to však vôbec neuvedomovala.

V roku 1944 keď vypuklo SNP a od Rimavskej Soboty ho postupovali potláčať Nemci spolu s maďarskými vojakmi, starký Ondrej Múka pobalil všetku potrebnú domácnosť a odviezol ju aj s rodičmi na samotu Suchý Potok k príbuzným do Koniarov.

Na hrozné ráno 21. októbra 1944 nikdy nezabudne. Nemeckí vojaci, z ktorých jeden hovoril plynule po slovensky, všetkých vyhnali na dvor. Mužov oddelili od žien a detí. „Ako sme boli zoraďení, mamička ma držala na rukách, vtedy jej vojak s namierenou puškou povedal, že ak máme peniaze, môžeme sa vykúpiť. Moja starká Mária Múková mala peňaženku zavesenú na krku, v ktorej mala všetky peniaze aj obrúčku s retiazkou. Tak mu ju dala. Ten si ju dal do vrečka a nariadil ženám s deťmi odísť do domu,“ spomína jubilantka.

Keď boli dnu, tak počuli strelbu. To vo dvore pred humnom postrelali chlapov. Starká hned ako vošli do domu, ich vyviedla druhými dverami a za domom utekali do lesa. Vzápätí vybuchol v dome nejaký granát, z okien sa valil dym.

„Ako dlho sme išli lesom, neviem povedať. Spomínam si, že sme nocovali pri Utekáči a šli sme horami až pod Vepor a v osade Čremošné sme sa uchýlili u maminých rodičov – Koniarovcov.“

Od tej doby mám traumy zo strelby. Veľmi som sa bála Nemcov. Ku koncu vojny pri jednej z razií som sa skrýla v maštali pod býka. Nemecký vojak, keď videl ako som sa triasla, vytiahol fotku, na ktorej boli jeho deti a ukazoval mi ju. Tak som sa upo-

kojila a vyšla som von. Vtedy nám nič neurobili,“ spomína ďalej M. Belková.

Po skončení vojny sme sa vrátili domov na Kocihu, kde som začala chodiť aj do školy. Pokračovala som v Hrachove. Po skončení ZŠ som nastúpila do poľnohospodárskej školy v Lučenci. Po dvoch rokoch som išla pracovať do Strojno-tractorovej stanici v Hnúšti. Odtiaľ som odišla pracovať do hydinárskych závodov v Rimavskej Sobote, kde som sa zoznámila so Štefanom Belkom, ktorý tam pracoval ako vodič. V roku 1961 sme sa zosobášili a v roku 1962 sa nám narodil syn Janko. Osud nám viac detí nedoprial.

V roku 2014 ma manžel navždy opustil. Od tej doby žijem sama v Rimavskej Sobote. Samozrejme, že aktívne pracujem v Slovenskom zväze protifašistických bojovníkov, vo zväze žien a aj v klube dôchodcov.

Primátor mesta Rimavská Sobota Jozef Šimko udelil oslávenkyni k jej 80. narodeninám Cenu primátora mesta. Jubileum si oslávila 28. 5. 2019. **J. Púpala**

Jubileum nášho revízora

Náš revízor Ing. Ján Sebiň sa 15. mája 2019 dožil 70 rokov. Jeho rodičia prišli na „dolniaky“, kde si od Žida v roku 1922 kúpili bez notárskej zápisnice pozemky. Ten ich neskôr zažaloval, že mu pozemky bez súhlasu „okupujú“.

Štát im ponúkol za výhodnú cenu kompenzáciu, pridel v katastri obce Hodejov, v osade Durenda, Hodoš. Dnes si ani nevieme predstaviť, že v jednom dome o izbe, kuchyni a v komore žili tri generácie. Starí rodičia a ich deti s nevestami a s deťmi. Mladí v lete spávali na sene, v zime na konici. Tí šikovnejší si ľahli do válova, aby ich statok zohrieval.

V rokoch 1938–1945 všetci prežívali horthyovský fašizmus, pretože obec podľa Viedenskej arbitráže spadla do Maďarska.

Rodičia sa zachránili pred deportáciou nyilassiovskými fašistami 4. 11. 1944 vďaka statočnej Júlii Nótovej, ktorá, keď prišli brat chlapov, utekala cez kopec a Sebiňovcov varovala. Chlapi, vrátane starých rodičov a strýkov, preto stihli ujsť do hory, čím sa vyhli deportácii do koncentračného tábora. 15-ti tunajší rodáci také šťastie

nemali a 12-ti zahynuli v Dachau a Flossenburgu. Oslávencov strýko Jozef Sebiň sa po oslobodení obce 24. 12. 1944 prihlásil v Levoči do náborového strediska a bojoval proti fašistom.

V roku 2005, keď bola v obci založená ZO SZPB, bol Ján Sebiň jedným z jej zakladateľov. Ako absolvent VŠP v Nitre sa rozumel poľnohospodárstvu a po ničení JRD a ŠM začal sám gazdovať!

Ako tak sa mu darilo a preto začal doťovať aj novozaloženú protifašistickú organizáciu.

Okrem toho od jej vzniku vykonáva funkciu revízora ZO SZPB arm. generála Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku.

Pri krásnom jubileu mu gratulujú a za prácu ďakujú aj cestou Bojovníka manželka Drahomíra, deti Janko, Stanka, súrodenci Dušan, Katka a Hanka, vnuk Matúš a predseda ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu v Č. Potoku J. Púpala. **– JP –**

Navždy sme sa rozlúčili

- **Medzilaborce:** s 82-ročnou Annou Vorobeľovou.
- **Valaská:** s 94-ročnou Zlaticou Dianiškovou.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Rozlúčka s významným človekom

Správa o smrti JUDr. Dušana Vilima, nášho dlhoročného predsedu ZO SZPB brig. gen. Karola Pekníka v Pezinku, nás zasiahla ako blesk z jasného neba. Odišiel od nás nečakane 28. mája 2019 v plnom nasadení v činorodej práci vo veku 72 rokov.

Dušan Vilim pochádzal z učiteľskej rodiny z obce Kobeliarovo v Gemerskom kraji. Jeho otec Ján Vilim bol priamym účastníkom národnoslobodzovacích bojov, raneným na vrchu Polom pred Žilinou.

JUDr. D. Vilim pracoval ako Hlavný štátny radca odboru legislatívy na Ministerstve hospodárstva SR a v ďalších vysokých štátnych funkciách. Aktívne sa zapájal do verejného života a 25 rokov bol poslancom národného výboru a predsedom viacerých komisií.

Vo Zväze zastával funkciu predsedu Rozhodcovskej komisie SZPB, bol dlhoročným podpredsedom Oblastného výboru SZPB Bratislava.

Vďaka jeho iniciatíve bola v roku 2012 odhalená v Pohronskom Bukovci pamätná tabuľa brig. gen. Karolovi Pekníkovi, jednému z najvyšších veliteľov 1. čs. armády na Slovensku. Zaslúžil sa aj o odhalenie pamätníka v Pezinku, na mieste, kde stál rodný dom generála.

Dušan Vilim bol aj podpred-

sedom Malokarpatského spolku baníkov v Pezinku, na ktorého zriadení má významný podiel. Pôsoobil aj ako tajomník výkonného výboru Združenia baníckych spolkov a cechov Slovenska.

Dušan Vilim sa stal držiteľom

viacerých významných vyznamenaní: Za službu vlasti, striebornej a zlatej medaily Budovateľ mesta Pezínok, medaily M. R. Štefánika II. a III. stupňa a ďalších.

Dušan Vilim bol výnimočný organizátor, ktorý protifašistický život svojej organizácie nielen riadil, ale sa aj aktívne podieľal na výkone činnosti. Bol priateľský, pritom náročný, najmä na seba. Tvrdý chlap, zocelený tvrdou prácou. Táto vlastnosť bola aj príčinou podcenenia starostlivosti o svoje zdravie.

Vážime si jeho mnohostrannú aktivitu, čestnosť a priamosť nielen v slovnom prejave, ale aj v reálnom pôsobení. Jeho vystúpenia, prejavy boli jednoznačné a každému jasné.

Bol naslovovzatým odborníkom, skutočným vodcom a dušou našej organizácie, všetkými rešpektovanou a uznávanou osobnosťou, ktorá svojou skromnosťou, pracovitosťou a nehasnúcim optimizmom bola pre nás všetkých veľkým vzorom.

Strácame v ňom výborného človeka, kamaráta a protifašistického bojovníka telom i dušou.

JUDr. Dušan Vilim je pochovaný na mestskom cintoríne v Pezinku – mestská časť Grinava.

Česť jeho pamiatke!

Milý Dušan! Ďakujeme Ti za vykonanú prácu. Budeš nám veľmi chýbať. Odpočívaj v pokoji. Česť Tvojej pamiatke!

Za výbor ZO SZPB Ondrej Kuňiak

Ďalšie dielo o slávnom Slovákoví

Štefánik sa zastavil v Nitre... Teda nie celkom samotný Milan Rastislav Štefánik, ale kniha o jeho živote a činnosti. V Ponitrianskom múzeu v meste pod Zoborom sa v polovici júna konala beseda o knihe Milan Rastislav Štefánik s autorom Mgr. Michalom Kšiňanom MAS., PhD., ktorý získal niekoľko prestížnych ocenení za túto a ďalšie svoje knihy.

Michal Kšiňan obhájil dizertačnú prácu na Université Paris 1 Panthéon Sorbonne a v Historickom ústavu SAV, kde momentálne pôsobí. Publikoval viacero článkov o M. R. Štefánikovi, ale aj o francúzskej historiografii či identitách.

Je autorom knihy Milan Rastislav Štefánik (2012), zostavovateľom publikácie Komunisti a povstania. Communists and

Uprisings (2012) a spoluautorom knihy La mémoire conservée du général Milan Rastislav Štefánik dans les archives du Service historique de la Défense (2008), ktorej slovenský preklad vyšiel v roku 2009. Získal viacero štipendií a ocenení, medzi inými aj prestížnu cenu Študentská osobnosť Slovenska, cena prezidenta SR za rok 2011.

Kniha Milan Rastislav Štefánik bola ocenená Cenou SHS pri SAV v kategórii populárno-vedecká práca. Slovenská historická spoločnosť udelila v roku 2013 Ceny SHS za publikácie, vydané v roku 2012, v dvoch kategóriách: vedecká práca a populárno-vedecká práca.

Vďaka tejto výpravnej publikácii môže čitateľ vziať do rúk 25 vložených dokumentov a bližšie poznať život tejto

osobnosti. Kniha predstavuje jednotlivé etapy Štefánikovho života, jeho priateľov, lásky, profesionálny život i osloboditeľskú činnosť až po spôsoby, akými sa narábalo s jeho odkazom.

Beseda so spisovateľom zaujala prítomných. Michal Kšiňan porozprával o živote a úspechoch M. R. Štefánika, pootvoril prítomným mnohé dosiaľ neznáme alebo málo známe epizódy zo života slovenskej legendy, ktoré spomína aj vo svojej knihe. Prirodzene neobišiel známe fakty a podrobne popísal aj mladé roky Štefánika, o ktorých verejnosť toho veľa nevie.

Autor spomenul aj „posmrtný“ Štefánikov život, skúma príčiny jeho popularity na Slovensku a vo svete, zneužívanie jeho tragickej smrti, premeny v narábaní s jeho odkazom atď.

HSP, 18. 6. 2019 (krátené)

Účastníci besedy sa v priestoroch Ponitrianskeho múzea mohli oboznámiť s výstavou venovanou M. R. Štefánikovi, vidieť niektoré jeho osobné veci alebo, napríklad, aj uniformu vojakov československej légie.

Pozvánka na Kvapku krvi SNP

Klub darcov krvi v Čiernom Potoku, obecné zastupiteľstvo a miestna ZO SZPB arm. gen. L. Svobodu vás pozývajú na bezplatný odber krvi, ktorý sa uskutoční v piatok 2. augusta 2019 od 08.00–10.30 hod. v KD v Č. Potoku, okr. Rimavská Sobota.

Darovať krv môže každý kto dovŕšil 18 rokov a neprekročil vek 60 rokov (staršie osoby do 65 rokov môžu darovať krv po súhlase privátneho lekára).

Vítaní sú prvodarcovia!

Po skončení odberu krvi sa uskutoční kladenie vencov k pamätníku obetí fašizmu a slávnostné zhromaždenie obyvateľov k 75. výročiu SNP.

Súčasne v tento deň sa uskutoční športový deň (V. ročník) „Memoriálu brig. gen. Imricha Gibalu“.

Súťažiť sa bude v streľbe zo vzduchovky, v hode granátom na cieľ, do diaľky...

Bližšie informácie na tel. čísle: 0915 646 828, 047 5683 253

Za organizátorov J. Púpala

DÚHA 2019

Už po 23-krát sa zišli v obradnej sieni Mestského úradu v Starej Ľubovni najmladší a najlepši umelci spomedzi žiakov z materských a základných škôl z celého Slovenska na vyhodnotenie celoslovenskej súťaže výtvarnej a literárnej tvorby detí organizovanej k 74. výročiu Dňa víťazstva nad fašizmom a 75. výročiu SNP.

Vyhlasovateľom a garantom súťaže DÚHA je MŠVVaŠ SR. Medzi spoluorganizátorov patrili Mesto S. Ľubovňa, PSK, ObčV SZPB Stará Ľubovňa, Ľubovnianske múzeum a Ľubovnianska knižnica.

Kniha o histórii židovskej komunity na Orave

V prvej polovici júna na radnici v Dolnom Kubíne uviedli do života knihu JUDE ORAVA, v ktorej autor informuje ako žili, pracovali a zomierali tunajší Židia.

Keďže očiti svedkovia dávnych udalostí zomierajú, zaznamenané fakty pomôžu hlavne mladej generácii lepšie sa orientovať v zložitej spleti vzťahov minulého storočia. Text tejto knihy sa preto stáva svedectvom, ale aj veľkým výkričníkom doby, ktorá sa už nesmie nikdy opakovať.

Autor Miro S. Liška knihu venoval Tiborovi Spitzovi, ktorého rodina sa 7 mesiacov ukrývala v skrýši v Srňacom a tým sa zachránila od násilného odvlečenia do koncentračného tábora.

Dušan Sabol

Kniha JUDE ORAVA vyšla vďaka finančnému príspevku Mestského úradu v Dolnom Kubíne. Druhý zľava primátor Ján Prílepok, prvý sprava autor knihy Miro S. Liška, druhý sprava vedúci odboru školstva, kultúry, mládeže a športu Michal Švento.

Blahoželanie k jubileu

Dňa 2. júna 2019 sa dožila 50-tyky naša členka, pokladnička výboru ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov, Kamila Kováčová-Košibová.

Pri tejto príležitosti jej predseda ZO SZPB Zlatá Baňa – Sekčov, Pavol Pulík-Hreha st. odovzdal zlatú plaketu, poďakoval jej za doterajšiu prácu a s celým výborom poprial všetko najlepšie, pevné zdravie, šťastie, lásku a úspechy aj v našej činnosti.

Pavol Pulík-Hreha ml.

Jubilant zo Skalitého

Významného životného jubilea 80 rokov sa 28. júna dožije predseda ZO SZPB v Skalitom Milan Zóň.

Členom SZPB je od roku 1995. Funkciu predsedu základnej organizácie zastáva vyše 20 rokov. Po celú dobu sa usiluje v spolupráci so samosprávou a obecnými občianskymi združeniami SČK a JDS o zachovávanie tradícií boja za národné oslobodenie a o posilňovanie členskej základne.

Do ďalších rokov mu Oblastný výbor SZPB v Žiline želá pevné zdravie, rodinnú pohodu a v obci splnenie všetkých predstáv na zachovanie tradícií boja za národnú slobodu pre nasledujúce generácie.

Juraj Drotár

Žukovov trofejný kufřík

Povojnový rok 1946 bol v ZSSR považovaný za začiatok „trofejných záležitostí“, čo bola Stalinom iniciovaná kampaň na vyjašenie zneužívania moci vysokými funkcionármi. Jedným z jej „hrdinov“ sa stal aj maršal Georgij Žukov, u ktorého sa počas prehliadky našli mnohé predmety predurčené na magické rituály.

Všetko sa to začalo 23. 8. 1946, v deň keď maršal Nikolaj Bulganin napísal Stalinovi, že neďaleko od mesta Kovel bolo zadržaných 7 vagónov naplnených nábytkom. Podľa dokumentov všetko patrilo Georgijovi Žukovovi.

Čítaničko

šperky zo zlata a drahých kameňov: desiatky hodín, príveskov, prstienok a iných drahocností. Predstavitel'ov NKVD to však nezaujímalo. Oni hľadali len jeden konkrétny kufřík a aj ho našli. Pričom nejdali.

Publicista Nikolaj Nepomnjaščij v knihe „Vojenské záhady Tretej ríše“ píše, že v 85 debničkách bol vezený nábytok z karelskej brezy, červeného smreku, orechu, obitý drahými mašerami. Odvtedy sa prehliadka Žukovovho bytu stala otázkou času.

Značná časť tohto imania sa našla na maršalovej chate v Rubľove. Historik Boris Sokolov v knihe „Neznámy Žukov“ približuje dokumenty z archívov NKVD, v ktorých sa jasne hovorí, že izby v chate sa podobali skôr na sklady.

Začiatkom roku 1948 zaklopali na dvere Žukovovho bytu pracovníci kompetentných orgánov, čiže ministerstva štátnej bezpečnosti. Nikolaj Nepomnjaščij uvádza, že v byte sa nenašlo nič, čo by maršala príliš kompromitovalo. Iba v trezore vrazil ležali nejaké

Všade dookola sa váľali 4 km rôznych látok, vyše 300 zvieracích koží, vyše 40 kobercov, 8 akoredónov a množstvo obrázov, riadu a nádob, vrátane

strieborných, lustrov a zbraní. V zoznamoch mal Žukov napr. zaznamenané aj: „priesvitný a hladký sklenený balón neznámeho predurčenia“, tzv. biolokalizačné rámy, svietniky so sviečkami čiernej farby, ikony, zlaté predmety s vygravírovanými znakmi a symbolmi.

Ako píše Denis Lobkov v knihe „Mystika v živote významných ľudí“ na Lubjanke sa zaujímali, či sa Žukov zaoberá niečím, čo sa podobá na čarodejníctvo. Maršal to jednoznačne odmietol. Lobkov si však na konci kapitoly kladie otázku: a čo ak sa Žukovovi podarilo stať takým úspešným práve vďaka magickým obradam?

Hoci skôr tu išlo o akési chorbé hromadenie majetku. Z protokolov o prehliadkach totiž vyplýva, že veci boli v hromadách, ktoré nikto na nič nepoužíval. Dokonca aj samotný Georgij Konstantinovič (podľa knihy Olega Smyslova Lásky sa koria všetky hodnosti) tieto veci nazýval nepotrebným haraburdím, ktoré sa len „váľajú v pivnici“.

Podľa *russian7.ru*, 6. 6. 2019

HISTORICKÝ KALENDÁR

29. jún 1942 – V Českom vysielaní moskovského rozhlasu predniesol K. Gottwald významný prejav, v ktorom stanovil úlohy partizánskeho hnutia.

29. jún 1944 – V Bratislave zasadala SNR a posúdila plán povstania, ktorý predložilo Vojenské ústredie. Schválený plán, odovzdaný čsl. vláde do Londýna, predpokladá dva varianty začiatku: I. buď v koordinácii s Červenou armádou a dvoma divíziami dislokovanými na východe Slovenska, alebo 2. ak dôjde k nemeckému obsadzovaniu Slovenska.

29. jún 1945 – ZSSR si pripojil Podkarpatskú Rus, ktorú E. Beneš počas vojny niekoľkokrát ponúkal Stalinovi bez toho, že by ju ten vôbec žiadala.

(V Moskve je uzavrená zmluva medzi ČSR a ZSSR o Zakarpatskej Ukrajine. Bolo dohodnuté, že Zakarpatská Ukrajina (pomenovanie v zmluve) v súlade so želaním jej obyvateľstva a na základe priateľskej dohody medzi oboma zmluvnými stranami sa včleňuje do Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky. Realizovanie zmluvy bolo dané ústavným dekrétom prezidenta Beneša č. 60/1945 Zb. zo dňa 1. septembra 1945 a ústavným zákonom č. 2/1946 Zb. z 22. novembra 1945 o úprave hraníc so ZSSR schváleným dočasným Národným zhromaždením, ktorým bol so zmluvou vyjadrený súhlas a potvrdená zmena hraníc ČSR.)

30. jún 1943 – Benešova vláda prijala zásadné rozhodnutie o slovenskej otázke: uznáva jedine „suverénny národ československý“. Slovenským národným povstaním táto myšlienka zmizla. No nie štátna myšlienka československá!

30. jún 1945 – Vznikla štátna bezpečnosť ČSR.

Koniec júna 1940 – Po porážke Francúzska odchádza 206 čs. dobrovoľníkov do Sýrie a Palestíny, ktorá bola britským mandátnym územím. V Palestíne bola vytvorená čs. vojenská skupina na Strednom východe, ktorá sa stala základom výstavby 4. čs. pešieho pluku.

1. júl až 14. október 1940 – 11. čs. peší prápor – Východný sa zúčastňuje operácie v Sýrii.

1. júl 1944 – V oslobodenom Minsku sa konala veľká prehliadka partizánskych jednotiek, medzi ktorými pochodovalo niekoľko sto Slovákov.

2. júl 1942 – Na základe memoranda z tohto dňa britská vláda vyslovila zásadný súhlas s transferom nemeckých minorít zo strednej a východnej Európy. Prezidenta E. Beneša o tom informoval 7. júla 1942 minister zahraničia A. Eden. Potom prezidentovi Benešovi odporučila, aby pri budúcej realizácii nekladol príliš veľký dôraz na kritériá a posudzovanie viny, či nevinu jednotlivých Nemcov.

Dňa 13. mája 1943 dal súhlas k celkovému odsunu Roosevelt pri Benešovej návšteve v USA. Počas nej Beneš odobral súhlas aj od sovietskej vlády a to prostredníctvom sovietskeho veľvyslancu v USA Bogomolova.

Výsídlenie Nemcov bolo schválené na konferencii v Postupimi, kde boli schválené deportácie Nemcov z Československa, Maďarska a Poľska. Okrem toho boli Nemci odsunúť aj z Holandska (30 000), Francúzska (9 300), Talianska (9 300), Belgicka (7 600) a z Luxemburska (6 000).

3. júl 1942 – 200 tisíc Pražanov prisahá vernosť nemeckej ríši. (Video: https://www.youtube.com/watch?v=S_MK8AdjXR8)

3. júl 1945 – Čs. vláda súhlasí s odsunom Nemcov.

5. júl 1943 – Presun 200. ľahkého protiletadlového pluku (1 578 osôb) a časti príslušníkov (227) čs. vojenskej skupiny na Strednom východe po mori na parníku Mauretánia na 25 000 km trasu do V. Británie okruhom cez Kapské Mesto a Brazíliu. 11. augusta 1943 loď pristáva v Liverpoole a vojaci sa prepravujú do tábora vo Wivenhoe pri Colchestry. 26. augusta 1943 je pluk rozpustený a jeho vojaci sú začlenení do vytváranéj Čs. samostatnej obrnenej brigády vo V. Británii.

5. júl 1943 – Do Novochoperska prišlo 200 slovenských vojakov, rota poručíka Pavla Marcellyho, ktorá na Kaukaze prešla k Červenej armáde.

7. júl 1940 – Vo Veľkej Británii je ustanovená Československá armáda.

7. júl 1941 – V Bäcke v Juhoslávii vzniká prvá slovenská partizánska skupina. Neskôr sa rozrástla na Prvý slovenský partizánsky oddiel a v roku 1944 na Prvý slovenskú partizánsku brigádu.

7. júl 1942 – Tiso v Michalovciach vyhlasuje: „My nebojujeme proti ruským bratom, ale my bojujeme proti satanovi z pekla vyšlému a budeme bojovať, pokiaľ nezničíme boľševizmus. Chránime tak poriadok, civilizáciu, spravodlivosť a sociálny poriadok.“

7. júl 1944 – Americké letectvo podniklo útok na Škodove závody v Dubnici nad Váhom, kde sa vyrábali delá a motory. Zahynulo 16 ľudí, 30 bolo zranených.

8. júl 1939 – V poľských Malých Bronovciach prevzal ppl. Ludvík Svoboda velenie čs. vojenskej skupine o počte 541 ľudí.

ZRNKÁ HUMORU

*Múdrosť prichádza vekom.
Rovnako však aj demencia.
Žiaľ, nikdy nevieme čo príde
skôr.*

* * *

*Najlepšími priateľmi sú
zvieratá.
Nekritizujú a nekladú zbytočné
otázky.*

* * *

*So sexom je to ako s futbalom.
Každý chlap si myslí, že to vie.*

*Končím so sexom!
Keď som hore, mám strach
z výšky.
Keď som dole, tak trpím
klastrofóbiu.*

*Pri polohe z boku nevidím na
televíziu.*

* * *

*Človek si v živote ten sex
nestačí ani užiť'.*

*Najprv sa bojí, že ho prekva-
pia rodičia, potom deti a nako-
niec infarkt.*

*Keď pôjdem do dôchodku,
budem žiť z úspor.
Z čoho však budem žiť po
týždni, to, žiaľ, neviem!*

* * *

*Prečo svoju svokru pomeno-
val Vegeta?
Lebo sa mieša úplne do všet-
kého!*

* * *

*Máš pocit, že si každému
ľahostajný?
Skús nepodať daňové priznanie.*

pomôcky: APIS, VOSS, ISS, ISAR, SIRO, SIT	rieka v Nemecku	syrsly, po taliansky	urobte tažším	autor výroku: CONFUCIUS	hlavica antického stĺpa	nerozvinutý kvietok	499 rímskymi číslami	súťažil	•	válal, po česky	prived' muža k ženbe	sediel, po anglicky	ako, staby
grécky ostrov				posvätný byk v Egypte st. značka žiletiek					sídlo v Nórsku prevaloval				
3. časť tajničky													
juhoamerický indián							malárska doštička zbláznil sa						
druh pečiva						zelený porast ženské meno						2. časť tajničky	vyriešal vzduch v uzavretom priestore
•	patriace Edovi	EČV Trnavy džbankár			sužoval pridával soľ do jedla						značka abvoltu tyran		
citoslovcie upozornenia				zošil, po česky dedina, po česky					otázka na miesto chem. zn. protaktína				
ruský súhlas			kričal obec pri Komárne						úloha herca sieť na ryby				
matrel vápnom								naša cestovka lebo (básn.)					
1. časť tajničky												citoslovcie upozornenia	
osobné zámerno				podbradok								rieka v Egypte	

Správne vylúštenie tajničky z č.11 znie: Prázdna hlava nebolieva.

Knihu posielame Františkovi Ihnátovi zo Strážskeho.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

BOJOVNÍK

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová • redakčná pracovníčka Mgr. Darina Molnárová, tel. 02/38104948 • Internet: www.szpb.sk, e-mail redakcia: sefredaktor@szpb.sk, bojovník@szpb.sk • Redakčná rada: predseda JUDr. Jozef Pupala, tajomník Dr. Vladimír Dobrovič, členovia – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petrás, Mgr. Ľubomír Jančo, Dr. Kamil Krištofik, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., Ing. Tomáš Tažký, PaedDr. Jozef Rodák • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatenie prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplateného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@slpostas.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegrasso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS GOEN, s.r.o., Sklenárska 6, 811 02 Bratislava • Grafická úprava: Peter Procházka – G-T-P. Ročník XLIII (LXIV) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošty pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • ISSN 2585-9625 (online) a ISSN 0552-3885 (tlačové vydanie) • Evidenčné číslo: EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.